

[Undervisningsministeren.]

teter og Dansk Nationalkomité for Astro-
nomi under Videnskabernes Selskab varmt
havde anbefalet dansk tilslutning til ESO,
accepterede undervisningsministeriet i 1962
en indbydelse til at sende observatører til
møder i den forberedende eksekutivkomité
og senere, efter at ESO var trådt i virksom-
hed, til møder i rådet og finanskomiteen.

Gennem godkendelse af en sådan obser-
vatorstatus har de nuværende deltagere i
ESO-projektet klart givet udtryk for, at de
finder dansk deltagelse i ESO ønskelig og
velbegrunder. Herved har man anerkendt,
at dansk astronomisk forskning har de nød-
vendige forudsætninger for en indsats inden
for de områder af astronomien, som vil blive
genstand for forskning ved observatoriet i
Chile. Denne positive indstilling til dansk
medlemskab er på et rådsmøde i ESO i for-
året 1966 yderligere blevet bekræftet ved en
tilkendegivelse fra rådet om, at dette gerne
imødeser en officiel dansk ansøgning om
medlemskab af ESO.

Gennem den tilvejebragte observatorord-
ning har danske astronomer haft lejlighed
til nøje at følge udviklingen af observatorie-
planerne og den påbegyndte iværksættelse
af disse. Man har fundet, at projektet har
fået en sådan udformning, at argumenterne
for dansk deltagelse er vokset i styrke.

Hidtil er langt de største astronomiske
instrumenter installeret i observatorier på
den nordlige halvkugle. Studiet af nogle af
de mest centrale problemer inden for mo-
derne astronomi kan imidlertid kun fore-
tages fra sydlige observatorier og kun ved
anvendelse af de største instrumenter. Her-
til kommer, at det bjergområde, hvor obser-
vatoriet placeres, har ganske enestående
betingelser for astronomiske observationer
med mere end 300 klare nætter om året.
Dette er langt bedre observationsmulig-
heder end dem, der findes for observatorier i
ESO-landene.

Til trods for de gode vilkår, som dansk
astronomi i dag har i det nye observatorium
i Brorfelde, medfører vor nordlige beliggen-
hed og de stærkt varierende klimatiske be-
tingelser en kendelig begrænsning af obser-
vationsmulighederne. Det vil derfor være af
den største betydning, at også danske astro-
nomer får adgang til observationsmateriale
fra sydlige breddegrader. Det nu planlagte

observatorium vil gennem sit overordentlig
gode instrumentelle udstyr give danske
videnskabsmænd de bedste betingelser for
en forøget forskningsindsats, og dansk
astronomisk videnskab vil gennem en del-
tagelse i projektet stimuleres meget betyde-
ligt. Dette vil også kunne få betydning for
andre videnskabsgrene, navnlig inden for
forskellige områder af fysikken.

I forbindelse med denne omtale af dansk
astronomisk forskning vil det være natur-
ligt at nævne, at der på forslaget til finans-
loven for finansåret 1967-68 er søgt op-
rettet et ekstraordinært professorat i astro-
nomi ved Københavns universitet for pro-
fessor, dr. phil. Bengt Strømgren, som i
øjeblikket indtager en af de mest ansete
forskerstillinger i USA ved Institute for
Advanced Study i Princeton.

Oprettelsen af dette professorat til pro-
fessor Strømgren vil betyde en yderligere
styrkelse af dansk astronomisk forskning og
dermed af det faglige samarbejde, Danmark
vil blive delagtig i gennem tilslutning til
ESO.

Idet jeg henviser til det således anførte
samt til det foreliggende lovforslags be-
mærkninger, skal jeg hermed anbefale lov-
forslaget til velvillig behandling i det høje
ting.

Den første sag på dagsordenen var:

*Første behandling af forslag til lov om for-
højelse af stempelafgift.*

(Lovforslaget (nr. 16) findes i tillæg A. sp.
23, fremsættelsen i tidenden sp. 33).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Peter Nielsen: Jeg skal anbefale det frem-
satte lovforslag, der jo går ud, at stempel-
afgiftens størrelse bliver uændret. Der var
jo bebudet en nedsættelse derved, at loven
kun havde to års løbetid, men den foreslås
nu forlænget for det kommende år.

Jeg hilser med glæde, at finansministeren
har bebudet en ændring af hele stempelaf-
giftsloven; f. eks. er de såkaldte gruppelevs-
forsikringer nu hårdt ramt, og kan man
hjælpe dem ved en revision, ser vi det meget
gerne.